

2022-10-05

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN 2022-134

Yttrande över Naturvårdsverkets skrivelse Hantering av schaktmassor och annat naturligt förekommande material som kan användas för anläggningsändamål

Miljödepartementets diarienummer M2022/01181

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut:

Kommunstyrelsen antar förslaget yttrande enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 5 oktober 2022.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Miljödepartementet har remitterat ärendet *Naturvårdsverkets skrivelse Hantering av schaktmassor och annat naturligt förekommande material som kan användas för anläggningsändamål*. Nacka kommun väljer att yttra sig över förslaget eftersom masshanteringen är i högsta grad aktuell och påverkar många av kommunens projekt.

Nacka kommun är positiv till syftet med utredningen, eftersom svårigheter kring masshantering riskerar att försena och fördyra många projekt och samtidigt leda till både sämre resurshushållning och påverka miljö och klimat negativt. Nacka kommun bedömer dock att de åtgärder som Naturvårdsverket föreslår riskerar att göra bedömningen ännu mer komplex än den är idag, och samtidigt ge nya restriktioner för både återanvändning på plats och massor som redan idag kan hanteras som produkt. Förslaget riskerar därför att få stora ekonomiska konsekvenser på flera nivåer, utan att leda till någon motsvarande nytta för miljön. De föreslagna åtgärderna riskerar även att leda till längre utbyggnadstid för tunnelbanan och Nacka stad, genom att hanteringen av berg- och schaktmassor försvåras.

Kommunstyrelsen behandlar ärendet den 24 oktober 2022.

Ärendet

Miljödepartementet har remitterat ärendet Naturvårdsverkets skrivelse Hantering av schaktmassor och annat naturligt förekommande material som kan användas för anläggningsändamål.

Naturvårdsverket har på uppdrag av Sveriges regering utrett hanteringen av schaktmassor och annat naturligt förekommande material som kan användas för anläggningsändamål. Målsättningen med uppdraget är att den resurs som massor utgör, och som idag finns tillgänglig som en följd av samhällsbyggande, ska kunna nyttjas på ett hållbart och ändamålsenligt sätt. I uppdraget ingår att Naturvårdsverket ska föreslå hur regelverk och eventuella andra styrmedel kan justeras för att åstadkomma detta och därmed bidra till en cirkulär ekonomi.

Naturvårdsverket anser att avgränsningarna beträffande vad som är avfall respektive produkt, delvis kan tillgodoses genom förbättrad vägledning.

Parallellt med utredningsuppdraget har Naturvårdsverket publicerat tydliggöranden gällande när massor kan ses som produkt och vad som krävs av verksamhetsutövaren till följd av det. Naturvårdsverket föreslår därutöver att det införs särskilda provningsbestämmelser i miljöprovningsförordningen för lagring, sortering och mekanisk bearbetning av massor som inte är avfall. Vidare föreslår Naturvårdsverket bland annat att undantaget för användning av ”icke förorenad jord eller annat naturligt material som grävts ut i samband med en byggverksamhet” lyfts från avfallsförordningen till 15 kap. miljöbalken. Syftet är att möjliggöra en resurseffektiv hantering av massorna, där den sammantagna bedömningen är att massorna lämpligast används på den plats där de uppstår.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna åtgärderna kommer att innebära stora ekonomiska konsekvenser för de stora projekten i Nacka kommun, t.ex. tunnelbanan och utbyggnaden av Nacka stad, i och med att det föreslås att samtliga befintliga verksamheter ska omprövas. Dessa kostnader kommer att drabba Nacka kommun antingen direkt eller indirekt. Fler anläggningar blir också tillståndspliktiga jämfört med att idag vara anmälningspliktiga, vilket innebär större kostnader vid ansökningar. Det innebär dessutom ett större behov av resurser för tillsynspersonal på myndighetssidan.

Det riskerar också att uppkomma indirekta ekonomiska konsekvenser då nya provningsprocesser skapar en osäkerhet om möjligheterna att fortsätta bedriva materialhantering på befintliga platser i länet. Pågående utbyggnader av nya tunnelbanor i Stockholm påverkas redan idag ekonomiskt och tidsmässigt. Detta med anledning av att

det finns för få anläggningar eller ytor att hantera och bearbeta bergmaterial för återanvändning. Aktuella förslag kommer inte att bidra till att öka antalet anläggningar.

Konsekvenser för barn

Naturvårdsverkets förslag har liten inverkan på barn. Ett syfte med utredningen är visserligen att minska spridning av föroreningar, vilket i förlängningen är viktigt för nuvarande och framtida generationer. De föreslagna åtgärderna gör dock masshantering mer komplicerad än idag, vilket gör effekten svår att överblicka.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Remiss, *Hantering av schaktmassor och annat naturligt förekommande material som kan användas för anläggningsändamål*

Per Enarsson
Enhetschef
Miljöenheten

Tore Liljeqvist
Handläggare
Miljöenheten